

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อ

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำจากใบกะพ้อเป็นวัสดุหลัก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ถัก สาน มัด ผูก หรือประดิษฐ์ขึ้นจากใบกะพ้อ โดยนำใบกะพ้อที่มีอายุและขนาดเหมาะสมมากรีดหรือจักเป็นเส้นตามขนาดที่ต้องการ นำไปผึ่งแดดและลวกในน้ำเดือด ทำให้แห้ง อาจย้อมสี อาจใช้วัสดุอื่น เช่น ไม้ไผ่ หวาย เชือกไนลอน เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้เกิดรูปทรงตามต้องการ และอาจเคลือบด้วยสารเคลือบเงาด้วยก็ได้ ทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น พัด กระเป๋า
- ๒.๒ ใบกะพ้อ หมายถึง ใบของต้นกะพ้อซึ่งเป็นพืชที่จัดอยู่ในตระกูลปาล์ม ลำต้นมีลักษณะเป็นกอสูงประมาณ ๔ เมตร ถึง ๖ เมตร ใบมีลักษณะเป็นรูปพัด สีเขียวเข้ม มีก้านใบยาวเล็ก ก้านใบแต่ละใบมีใบย่อยแตกออกจากจุดเดียวกัน ประมาณ ๑๒ ใบ ถึง ๑๘ ใบ ใบย่อยมีความกว้าง ๑๐ เซนติเมตร ถึง ๑๒ เซนติเมตร ความยาวประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ปลายใบตัด ขอบใบหยักลึกและมีรอยจีบตามความยาวของแผ่นใบ

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

- ๓.๑ ลักษณะทั่วไป
ต้องประณีต มีรูปแบบรูปทรงสวยงาม ไม่บิดเบี้ยว หรือเอนเอียง และไม่มีราปรากฏให้เห็นเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
- ๓.๒ เส้นใบกะพ้อ
ต้องเหนียว ไม่แตก ฉีก หรือขาด ปราศจากร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง
- ๓.๓ การถัก สาน มัด ผูก
ต้องเรียบเสมอกัน แน่นหนา มีช่องไฟสม่ำเสมอ รอยต่อต้องไม่แยกออกจากกัน
- ๓.๔ ลวดลาย
ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ ถูกต้องตามลักษณะลาย และไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด

๓.๕ สี (ถ้ามี)

ต้องสม่ำเสมอ (ยกเว้นกรณีที่มีการข้อมไล้ระดับสีหรือसानสลัสีในชั้นงานเดียวกัน) ไม่ต่าง หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ

๓.๖ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืน และเหมาะสมกับชั้นงาน

๓.๗ การเก็บริม (ถ้ามี)

ต้องประณีต เรียบร้อย

๓.๘ การเคลือบเงา (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ หลุด หรือลอก และไม่หนาเกินไปจนทำให้ชั้นงานขาดความสวยงาม หรือทำให้เส้นใยกะพ้อกรอบ หรือแตก

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๓.๙ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

๔. การบรรจุ

๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผลิตภัณฑ์จกसानใบกะพ้อในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จกसानใบกะพ้อได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จกसानใบกะพ้อทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น พัดใบกะพ้อ กระเป่าใบกะพ้อ

(๒) ขนาดหรือมิติ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ชื่อนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- ๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- ๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๘ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นใบกะพ้อ การถัก สาน มัด ผูก ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น การเก็บริม และการเคลือบเงา ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๘ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน
- ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ และข้อ ๖.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้อรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

- ๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นใบกะพ้อ การถัก สาน มัด ผูก ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น การเก็บริม และการเคลือบเงา
- ๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จักสานใบกะพ้ออย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ
- ๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต มีรูปแบบรูปทรงสวยงาม ไม่บิดเบี้ยว หรือเอนเอียง และไม่มีราปรากฏให้เห็นเด่นชัดตลอดชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
เส้นใบกะพ้อ	ต้องเหนียว ไม่แตก ฉีก หรือขาด ปราศจากร่องรอยการเจาะกัดกินของแมลง	๔	๓	๒	๑
การถัก สาน มัด ผูก	ต้องเรียบเสมอกัน แน่นหนา มีช่องไฟสม่ำเสมอ รอยต่อต้องไม่แยกออกจากกัน	๔	๓	๒	๑
ลวดลาย	ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ ถูกต้องตามลักษณะลาย และไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด	๔	๓	๒	๑
สี (ถ้ามี)	ต้องสม่ำเสมอ (ยกเว้นกรณีที่มีการย้อมไล่ระดับสีหรือสลับสีในชิ้นงานเดียวกัน) ไม่ต่าง หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืน และเหมาะสมกับชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
การเก็บริม (ถ้ามี)	ต้องประณีต เรียบร้อย	๔	๓	๒	๑
การเคลือบเงา (ถ้ามี)	ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ กรอบ แตก หลุด หรือลอก และไม่หนาเกินไปจนทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม หรือทำให้เส้นใบกะพ้อกรอบ หรือแตก	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลากให้ตรวจพินิจ